

**ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ, НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ ТА РЕЛІГІЙ
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «УЖГОРОДСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ Д.Є.ЗАДОРА»
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
ЗАКАРПАТСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ КОМПОЗИТОРІВ УКРАЇНИ
ЗАКАРПАТСЬКЕ ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ МУЗИЧНОЇ СПІЛКИ**

У ДІАЛОЗІ З МУЗИКОЮ

**Матеріали
II Міжнародної науково-практичної
конференції**

24 – 25 лютого 2022 року

**Ужгород
2022**

УДК 78.06
ББК У28

Редакційна колегія:

Стинич Наталія Іванівна, викладач-методист, голова циклової комісії «Теорія музики» комунального закладу «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради

Росул Тетяна Іванівна, кандидат мистецтвознавства, доцент, викладач-методист циклової комісії «Теорія музики» комунального закладу «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради

Теличко Віктор Федорович, доцент, викладач-методист циклової комісії «Теорія музики» комунального закладу «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради, заслужений діяч мистецтв України, голова Закарпатської організації Національної спілки композиторів України

У діалозі з музикою: Зб. матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції, Ужгород, 24–25 лютого 2022 р. – Ужгород : ФОП Сабов А. М., 2022. - 180 с.

Рекомендовано до друку методичною радою КЗ «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Задора» ЗОР. Протокол № 4 від 14 лютого 2022 року.

Автори публікацій несуть відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, бібліографічних посилань та інших відомостей. Висловлені в тезах думки можуть не збігатися з поглядами редколегії.

ISBN 978-617-7798-76-6

© Колектив авторів, 2022
© КЗ УжМФК ім.Д.Є.Задора, 2022

Організаційний комітет
II Міжнародної науково-практичної конференції
«У діалозі з музикою»

Тишук Євген Віталійович, директор департаменту культури, національностей та релігій Закарпатської обласної державної адміністрації, заслужений артист України

Гойдос Вікторія Адальбертівна, головний спеціаліст з питань мистецької освіти та мистецьких навчальних закладів департаменту культури, національностей та релігій Закарпатської обласної державної адміністрації, старший викладач

Стегней Світлана Нуцівна, в. о. директора комунального закладу «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради, викладач-методист, заслужений працівник культури України, «Відмінник освіти України», голова Закарпатського обласного відділення національної Всеукраїнської музичної спілки

Гірник Марина Юріївна, заступник директора з навчально-виховної роботи комунального закладу «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради, викладач-методист

Кузьмінська Наталія Ярославівна, методист комунального закладу «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради

Стинич Наталія Іванівна, викладач-методист, голова циклової комісії «Теорія музики» комунального закладу «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради

Росул Тетяна Іванівна, кандидат мистецтвознавства, доцент, викладач-методист циклової комісії «Теорія музики» комунального закладу «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради

Теличко Віктор Федорович, доцент, викладач-методист циклової комісії «Теорія музики» комунального закладу «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради, заслужений діяч мистецтв України, голова Закарпатської організації національної спілки композиторів України

<i>Володченко А.Ю.</i> Вокально-хорова культура української діаспори в Беларусі: творческа діяльність Ансамбля української песни и обряда «Ватра».....	60
<i>Дідик І.Ю.</i> Олександр Кошиць – батько українського співу на чужині.....	65
<i>Молчко У.Б.</i> Творчі здобутки українських митців в журналістиці Михайла Гайворонського.....	69
<i>Сеник О.Д.</i> Хорові колективи української діаспори Канади як органічна складова української національної культури.....	72
<i>Юзюк Н.Ф.</i> Видатний український піаніст Роман Савицький: аспекти виконавської та педагогічної діяльності (До 115-річчя від дня народження митця).....	76

Розділ IV. Педагогічна майстерність: актуальні питання музичної психології та педагогіки

<i>Бізіля Н.Ю.</i> Значення предмету сольфеджіо у підготовці хорового диригента.....	80
<i>Екман М.С.</i> Діяльність піаніста-концертмейстера у класі естрадного вокалу	82
<i>Небесна І.В., Екман М.С.</i> Авторська постановка української народної пісні «Ти до мене не ходи» в обр. О. Токар: методико-виконавський аспект	87
<i>Коцан О.М.</i> Наукові підходи до формування інтерпретаційної компетентності у процесі професійної підготовки піаністів.....	90
<i>Кудашева К.В.</i> До питання використання body percussion на уроках сольфеджіо.....	94
<i>Пал М.В.</i> Педалізація – невід’ємна складова фортепіанного мистецтва.....	97
<i>Попович Е.Ф.</i> Навчання гри на духових інструментах в епоху середньовіччя та відродження.....	100
<i>Попович Т.Ф.</i> Методичні погляди професорів європейських консерваторій XIX століття.....	103
<i>Рогачевська Л.Ю.</i> «Теорія музики. Робочий зошит. Частина І» навчальний посібник.....	105
<i>Тетерюк-Кінч Ю.С.</i> Практика як засіб професійно-ділових якостей студентів у процесі навчання.....	108
<i>Філяк М.В.</i> Педагогічні принципи Н.Нейгауза у роботі з піаністами-виконавцями.....	110
<i>Цанько В.В.</i> Розширені фортепіанні техніки на початковому етапі навчання піаніста.....	114

*Небесна Інна Володимирівна,
спеціаліст вищої категорії, ст.викладач
Екман Мирослав Сергійович,
концертмейстер, спеціаліст другої категорії*

АВТОРСЬКА ПОСТАНОВКА УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ПІСНІ «ТИ ДО МЕНЕ НЕ ХОДИ» В ОБР. О. ТОКАР: МЕТОДИКО-ВИКОНАВСЬКИЙ АСПЕКТ

У процесі системних занять з сольного співу та вокального ансамблю підбір навчального репертуару та програмового змісту у процесі вокального навчання вихованців відіграє надзвичайно важливу роль в контексті формування загальної культури учнів різного віку. І невід'ємним складовим компонентом є використання у навчально-виховному процесі у класі сольного співу в індивідуальній програмі кожного учня українських народних пісень (відповідно до вікових особливостей та класу, в якому він навчається), що становлять патріотичне, виховне, навчальне, розвиваюче та художньо-ціннісне значення, що формує вагомий пласт у розкритті навчально-виховного потенціалу, духовно наповнює та збагачує школярів до усвідомленого ставлення, осмислення та розуміння своєї Я-ідентичності в соціально-культурному просторі в умовах формування, становлення та розвитку себе як особистості зі своїми потребами, переконаннями, музично-естетичними смаками та художніми орієнтирами, що відображаються в поведінкових та культурно-диференційних проявах різних соціальних ситуацій.

Навчально-виховна значущість української народної пісні має дуже величезну силу впливу на становлення, формування та розвиток особистості учнів як культурно-соціальної значущості своєї держави, свідомих громадян, які знають свою історію, культуру, надбання, традиції і звичаї, побут та ін. І саме тому важливим є використання українських народних пісень у процесі навчальних занять з сольного співу та вокального ансамблю вже з самого маленького віку – 1 класу (а-капела та з фортепіанним супроводом в обробках різноманітних композиторів), щоб закласти, зміцнити й укріпити стійкий фундамент маленької Я-особистості як свідомого патріота та громадянина своєї держави.

Тому, враховуючи та зважаючи на виховний потенціал

української народної пісні, саме ця проблема зумовила *актуальність* застосування українських народних пісень у класі вокального ансамблю в умовах створення режисерської сучасної авторської постановки як концертного номеру.

Жартівлива українська народна пісня «Ти до мене не ходи» в обробці Ольги Токар (у виконанні «Театру пісні джерела») була обрана для створення авторського оригінального самобутнього концертного номеру.

Ольга Токар – художній керівник і хормейстер – «серце колективу» вокального ансамблю Театру Пісні «Джерела», ведуча свят в українському стилі, композитор і аранжувальник, учасниця талант-шоу «Голос Країни» 2-й сезон. Саме її акапельні аранжування та вокальні обробки незмінно викликають бурхливі оплески та позитивні враження, щирі емоції у слухачько-глядацької аудиторії. Народні та авторські композиції в її обробці звучать у багатьох куточках нашої країни. Як правило О. Токар бере в обробку незвичайні для вокального виконання пісні (як, наприклад, відома пісня «Хочеш» Земфіри, попури з пісень Майкла Джексона і групи «Queen» тощо) [1].

Ольга Токар – відома у Києві ведуча святкових урочистостей в українському стилі; численну кількість весіль та ювілеїв вона наповнила живим українським колоритом та теплом, ніколи не забуваючи про українські пісні, обряди та традиції свого народу.

Вибір обробки української народної пісні «Ти до мене не ходи» був зумовлений саме створенням збагаченого сучасного музичного аранжування Ольги Токар з нетиповим використанням джазових гармонічних побудов та акордів, які справили неабияке художньо-ціннісне враження на учнів та викладачів.

Пристаючи до творчої роботи над українською народною піснею «Ти до мене не ходи» в обробці О. Токар у виконанні «Театру пісні джерела», на 5-голосний ансамбль (квінтет), на початку було здійснено слуховий та комплексний інтегрований аналіз викладачем вокального ансамблю стосовно питань художньої цілісності, єдності та змістовності, проаналізовано особливості музичної поезики та риторики пісні (застосування гармонічних та ритмічно-фактурних ускладнень в художній обробці) [1; 2].

Після першочергової первинної творчої роботи було змінено тональність, яка зручна для вокально-виконавських можливостей вокального ансамблю учнів старших класів (квінтету) «Срібний дзвіночок», відповідно до зручної теситури (сприятливої ділянки діапазону голосів дітей), розділено вокальні партії на кількість учнів ансамблю (1 голос – 1 партія), адаптовані гармонічні джазові

співзвуччя та акордова фактура пісні до максимально доступного сприймання та вивчення учнями, що сприяло зміцненню та розвитку слухового контролю, вихованню чистоти інтонації у процесі співу, відчуття ансамблевості в звучанні акорду («слухаючи себе в акорді»), розвитку ритмічного відчуття, гармонічного слуху та тембральної забарвленості, відчуття вертикального та горизонтального строю («чистого акорду»), що вимагає від дітей особливого відповідального відношення до власного вивчення та виконання своїх партій на сцені або концертному виступі.

Концертмейстером в класі вокального ансамблю було змінено фортепіанний супровід української народної «Ти до мене не ходи» в обробці Ольги Токар (виконання «Театру пісні джерела») у формуванні концептуальних засад, видозміни фактурних ритмо-формул, збагачення і «скорочення» акордики та інтерваліки, що максимально наблизило його до оригінального звучання, але з певними видозмінами фактурного та музично-гармонічного викладу на фортепіано.

Невід'ємною складовою концертного успіху було створення викладачем вокального ансамблю ряду танцювальних хореографічних рухів для дітей у відповідності до тексту, художньо-образного змісту та характеру народної пісні, що сприяло швидкому емоційно-насиченому вивченню та створенню позитивного настрою, яскравих емоцій у процесі творчого втілення та режисури.

Пісня отримала нове життя в оригінальному творчо-виконавському оформленні та сучасній адаптації аранжування О. Токар з ефектами сучасного креативного видовища на кущовому та обласному турах обласного конкурсу вокальних ансамблів учнів мистецьких шкіл Закарпатської області в 2020 році, що відбулися в м. Мукачеві (I і II тур) та Ужгороді (III тур), яка отримала велику кількість схвальних відгуків членів журі обласних, Всеукраїнських та Міжнародних конкурсів і фестивалів.

Отже, підсумовуючи можемо вважати, що методико-виконавські аспекти у формі інтегрованого синтезу мистецтв (фортепіанного музичного оформлення, вокально-художнього втілення та застосування хореографічних елементів) в умовах створення авторської постановки концертного номеру на українську народну пісню «Ти до мене не ходи» в обробці Ольги Токар, створенні аранжування для вокального квінтету Інни Небесної, фортепіанного супроводу Мирослава Екмана, дали значний поштовх для саморозвитку та музично-технологічного вдосконалення в умовах творчої співпраці всіх учасників в контексті якісної довершеності

художньо-емоційного продукту в галузі музично-творчої діяльності.

Список літератури:

1. Композитор та аранжувальник Ольга Токар, 2007-2021. URL: <https://dzherela.com.ua/ua/olga-tokar-composer/> (дата звернення: 12.01.2022).

2. Українська народна пісня «Ти до мене не ходи» в оригінальній обробці від Театру Пісні «Джерела», 2014. URL: https://www.youtube.com/watch?v=-TNFMZpk3fU&ab_channel=%D0%A2%D0%B5%D0%B0%D1%82%D1%80%D0%BF%D1%96%D1%81%D0%BD%D1%96%C2%AB%D0%94%D0%B6%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BB%D0%B0%C2%BB (дата звернення: 12.01.2022).

3. Українська народна пісня «Ти до мене не ходи» в обробці Ольги Токар, аранжування для вокального квінтету Інни Небесної, фортепіанний супровід Мирослава Екмана у виконанні вокального квінтету «Срібний дзвіночок» у складі учнів старших класів вокально-хорового відділу Мукачівської ДШМ ім. С.Ф. Мартона. Відеозапис наживо з обласного конкурсу вокальних ансамблів учнів мистецьких шкіл Закарпатської області, 2020. URL: https://www.youtube.com/watch?v=8Oqe9higCCc&ab_channel=%D0%92%D1%8F%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%A8%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%BA (дата звернення: 12.01.2022).

Мукачівський державний університет
Кафедра музичного мистецтва
КЗ «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.С.Задора» ЗОР
Циклова комісія «Загальне фортепіано»

*Коцан Олеся Михайлівна,
аспірантка, голова циклової комісії «Загальне фортепіано»
Науковий керівник – Попович Наталія Михайлівна,
д.пед.н., доцент*

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ІНТЕРПРЕТАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПІАНІСТІВ

В центрі уваги видатних піаністів-педагогів завжди знаходились завдання виховання творчої особистості в багатоаспектності проявів: загальномистецького, професійно-технологічного, художнього, артистичного, педагогічного. Сформовані протягом історії розвитку фортепіанної педагогіки інтерпретаційні критерії осягнення змісту музичного твору передусім торкаються побудови цілісного

Наукове видання

У ДІАЛОЗІ З МУЗИКОЮ

Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції

Мова: українська

Підписано до друку 16.02.2022.
Формат 60*84/16. Папір офс. Гарнітура Academy. Друк офс.
Ум.друк.арк. 10,46. Обл.-вид.арк. 10,04
Наклад: 70 прим.

Видавництво “ФОП Сабов А.М.”.
м. Ужгород, вул. Університетська,
21/220. Тел./факс: (0312) 64-37-22.
Свідоцтво суб’єкта видавничої справи Д
К № 4855 від 25.02.2015 р.
Друк: ФОП Сабов А.М., тел. 099-315-00-93

Комунальний заклад «Ужгородський музичний фаховий коледж імені
Д.Є.Задора» Закарпатської обласної ради
88000, м.Ужгород, вул.А.Волошина, 13

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>